

Pelléridi tűk ör

megjelenik havonta

19. évfolyam | 9. szám | 2020. november

Leletben gazdag október Régészeti kutatások folytatása Pellérden

Leletgyűjtés, a GPS-szel történő beméréshez használt jelölésekkel

A tavaszi felszíni leletgyűjtések után az őszi, szántást követő időszakban jó okkal feltételeztük, hogy a régészeti érintettségű területek Pellérden számos lelettel kecsegtethetnek. Tudni illik, a föld mélyén rejlő leletanyag ilyenkor – az eke által kiforgatva – a felszínre kerül. Az eddigi eredményeket figyelembe véve a terület alapos átvizsgálása mellett döntött a Pécsi Tudományegyetem Régészet tanszéke, illetve a – területileg illetékes – pécsi Janus Pannonius Múzeum. A korábban, erről a szántóföldről előkerült anyagokkal összhangban, kora bronzkori (Kr. e. 2500-2000), és középső bronzkori (Kr. e. 2000-1500) kerámiaedények töredékei jelentkeztek – kiemelendő ezek közül az úgynevezett mészbetétes kerámia. Ezen leletektől csak egy van, ami bizonyosan korosabb, az pedig a kései rézkorra datálható. Ezekon felül kelta ezüstözött bronzpénz a Kr. e. 3. századból, valamint számos római kori kerámiatöredék, és bronztárgy került elő. Utóbbiak közé 3., és 4. századi érmék, illetve hasonló korra keltezhető fibulák (díszes ruhakapcsoló tűk) tartoznak – ezek közül fontos leletnek minősül az egészben megmaradt (!) ún. térdfibula.

Az egyik vezérellet – egész térdfibula

Átfúrt, medálként használt római érme, talán Nero császár portréjával.

Római ezüstérme, Commodus császár portréjával, Kr. u. 181-ből.

A megtalált római kori emlékek sorából toronymagasan kiemelkedik az a két ezüstérme, melyeknek jó állapotuk miatt pontosan tudjuk a verési évüket – ezen kívül természetesen csak úgy, mint a római korban, egy ezüstd tárgy (esetünkben érme) jóval nagyobb értéket képvisel mind anyagi, mind pedig tudományos értelemben.

Késő rézkori edény talptöredéke – vésett díszítéssel.

Október folyamán két régészeti terepbejárást is tartottunk ugyan azon a területen – nem hiába. A fentebb említett lelettípusokból az előkerült tárgyak száma – mindkét kutatást beleértve – több ezerre rúg. November folyamán – amennyiben a vírushelyzet engedi – további egy kutatást tervezünk, ugyanis a leletek nagy száma miatt a három terepbejárást (márciusban egy, októberben pedig kettő) nem tudta véglegesíteni a lelőhely kiterjedését.

Továbbra is arra kérnénk mindenkit, amennyiben bármilyen információjuk, kérdésük van a témával kapcsolatban, úgy keressenek bizalommal!

E-mail: kisstraszi22@gmail.com;

Tel.: 06/30 8210 740

Strasszer László
PTE BTK TTI Régészet Tanszék hallgatója

Márton napi ludasságok a Pellérdi Általános Művelődési Központ és Konyha Bölcsődéjében és Óvodájában

Immár hagyománnyá vált bölcsődénkben és óvodánkban a Márton nap megünneplése. Intézményeinkben mi is próbáljuk a gyerekeket megismertetni életkoruknak megfelelően néphagyományokkal.

A Szent Márton nap - november 11. - jeles dátum a népi kalendáriumokban: ekkorra híznak meg a fiatal libák, érik meg az újborkor.

Márton napjához számos időjósítás is fűződik:

- Márton olykor fehér lovon jár – tehát fel kell készülni a havazásra;
 - Márton lúdja jégen áll, karácsonykor sárban botorkál, vagy ha jókedvű Márton, kemény lesz a tél.
- Megbeszéljük a kapcsolódó népi

mondások jelentését, például elmagyarázzuk, „ha Márton napján a lúd jégen jár, karácsonykor sárban poroszkál.” értelmét és azt, hogy a régiek miért figyelték az időjárási összefüggéseket, hiszen hitük szerint ezen a napon sok minden múlt. Innen ered az a szólás is: „Aki Márton napon libát nem eszik, egész éven át éheznek.” Az gyerekek sokszor kuncognak ezeken a bölcsességeken, hiszen megmozgatják képzelőerejüket az értelmezés közben és szinte látják maguk előtt az eseményeket. A hagyományörzés elengedhetetlen része, hogy megismertessük az óvodásokat a népszokásokkal és az év ezen időszakára vonatkozó hiedelmekkel, jóslatokkal. Minden évben elmeséljük Szent Márton történetét a ludakkal: amikor el akart bújni püspökké választása elől, hogyan buktatták le a rejtőzködő Mártont a gágogó szárnyasok. Ezt a történetet a gyerekek szívesen eljátszák közösen a szabad-foglalkozások idejében. A Márton napi készülődés egész hete minden csoportban a néphagyományok felelevenítéséről szól, Márton legendájának elmeséléséről, valamint arról is, hogy felhívjuk a gyerekek figyelmét a

jószívűség, a segítőkészség és adni tudás fontosságára. Minden nap változatos tevékenységekkel kedveskedtünk a gyerekeknek, libás játékokkal, versekkel, énekekkel, közmondásokkal.

Természetesen nem lenne teljes az ünnep előkészülete az alkotás öröme nélkül. A héten alkalma nyílt mindenkinek elkészíteni a saját kislibáját, melyet a kisgyermeknevelők és óvodapedagógusok változatos technikákkal valósítottak meg.

A nagycsoportos gyerekek korosztályuknak megfelelő segítségnyújtás mellett elkészítették saját lámpásaikat is bébiételes üvegből és sokféle papírból, kivágással, ragasztással, festéssel ötvözve, melyet otthon családjukkal együtt gyűjthettek meg.

Amikor a kisgyermekek otthon meggyújtják majd a Márton napi lámpásunkban a gyertyát, gondolhatnak arra is, hogy milyen jótettet hajtott már végre, miben segített apukájának, anyukájának, nagyszüleinek, vagy éppen az óvónéninek kisgyermeknevelőjüknek, ovis- és bölcsis társának.

Dányi Andrea,
Kőrösiné Somlyai Mária
Óvodapedagógusok

Maci csoport

Csiga csoport

A tartalomról

ÁMK

Márton napi ludasságok a
Pellérdi Általános Művelődési
Központ és Konyha
Bölcsődéjében és Óvodájában 2

Márton-napi libaleves 5

ISKOLA

Bemutatkozunk 6

Sportsikereink 6

Megemlékezés -
1956. október 23. 7

Márton nap – idén másképp 8

CIVIL SZERVEZETEK

Tisztelt olvasók! 9

TEST ÉS LÉLEK

Találkozások (Lelkigyakorlat
2020. szeptember 28. -
október 1. Máriagyűd) 10

ÁMK

Kedves olvasók és
leendő olvasók! 11

H
I
R
D
E
T
É
S
E
K

Áralk:

7x10 cm: 2000 Ft/megjelenés
10x14 cm: 2500 Ft/megjelenés
14x21 cm: 4500 Ft/megjelenés

Következő számunk december
hónapban jelenik meg.
Reklám, illetve hirdetésfelvétel:

Pellérd Község Önkormányzata
Pellérd 7831, Fő tér 4.
Tel.: 72/587-916

Süni csoport

Katica csoport

Méhecske csoport

Márton-napi libaleves

A 40 napos böjt utolsó ünnepnapja november 11., így ilyenkor még megengedett a nagy lakomák tartása. Ehhez a naphoz számos népszokás és hagyomány kapcsolódik, de a közös pont mégis a liba marad. A hagyományosan mondható sült libacomb, tört burgonya és párolt káposzta mellett még sok más készülhet a liba többi részéből, mely nemcsak főételként, hanem előételként vagy levesként is megállja a helyét.

Libaleves vajás zsemlegombóccalHozzávalók 4 literhez

4-5 libaszárnytő
2-3 libazúza
1 fej vöröshagyma
3 szál sárgarépa
3 szál petrezselyemgyökér
só

A rántáshoz

3 evőkanál étolaj
1,5 evőkanál liszt
1/2 kávéskanál őrölt pirospaprika
1 dl tejszín

A zsemlegombóchoz

10 dkg zsemlemorzsa
5 dkg olvasztott vaj
2 tojás
só
petrezselyem
4-5 evőkanál tejszín

A húsokat hideg vízben feltesszük főni, ha felforrt leszedjük a tetejéről a habot. A zöldségeket megtisztítjuk és nagyobb darabokban, a hagymát egészben beletesszük, sózzuk. Lassú tűzön addig főzzük, amíg a hús

teljesen megpuhul. A teljesen megfőtt húsokat és a zöldségeket kiemeljük, a húst leszedjük a csontról és a zúzával apróbb darabokra vágjuk. A hagyma kivételével a zöldségeket is feldaraboljuk és a hússal visszatesztük a lébe.

A zsemlegombóchoz a hozzávalókat masszává gyúrjuk és diónyi gombócokat formázunk.

A levest visszatesztük a tűzre, forrásig melegítjük, belerakjuk a gombócokat és 10-15 percig lassú tűzön főzzük.

A hozzávalókból világos rántást készítünk, felengedjük a forró lével és besűrítjük vele a levest. Végül tejszínnel dúsítjuk.

Jó étvágyat!

Kiss Mariann
Élelmészvezető

Bemutatkozunk

Szórádné Majláth Edit vagyok. 2020 októberének közepétől a Pellérdi Általános Iskolában napközis tanári feladatokat látok el az első osztályban. Felsőfokú tanulmányaimat a Pécsi Tudományegyetem Művészeti karán végeztem vizuális nevelőtanár szakon. Az egyetem elvégzése után egy pécsi alapfokú művészeti iskolában helyezkedtem el, mint képzőművészet tanár. E munkám keretében két általános iskolában tanítottam rajzot és kézműves műhelygyakorlatot egytől

hatodik osztályos gyermekeknek. Később egy budapesti általános iskolában helyezkedtem el pedagógusként, emellett napközis nevelői feladatokat láttam el az ötödik évfolyamon. Pellérden az osztálytanítóval szorosan együttműködve törekszünk arra, hogy a gyerekek támogató, ösztönző környezetben sajátítsanak el új ismereteket és minél eredményesebbek legyenek. Tanárként nagyon fontosnak tartom, hogy egy tanuló megismerje önmagát, felfedezze saját képességeit és értékeit, melyre a fiatal korosztály esetében nagy szükség van. Tapasztalataim szerint a diákok motiválásának leghatékonyabb eszközei a pozitív megerősítés és a sikerélmény, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy kiegyensúlyozott, tartalmas életet éljenek, örömmel tanuljanak az iskolában és a későbbiekben valamikori iskolájukra mindig szívesen gondoljanak vissza. Emellett fontos feladatommak tartom a tehetséggondozást, a társas kapcsolatok fejlesztését, a segítségnyújtást és az egymásra való odafigyelést az iskolában. Örömmel tölt el, hogy a Pellérdi Általános Iskola nevelőtestületének tagja lehetek, valamint a munkámmal hozzájárulhatok a tanítványaim és az iskola sikereihez.

Vókó Tamás vagyok, 52 éves, 3 gyermek édesapja, családommal Pécs-Somogyon élek. Édesapám hatására választottam a pedagógus pályát. 1992-ben végeztem földrajz-testnevelés szakon, de nem kezdtem el azonnal tanítani, mivel profi szerződéselem volt a PMSC labdarúgócsapatával, ahol tagja voltam az NB I-ben bajnoki bronzérmet elért csapatnak. Ezt követően évekig külföldön játszottam, csak 1998-ban kezdtem meg pedagógusi tevékenységemet, Pécs-Somogyon. Az elmúlt 22 évben a keleti városrész több iskolájában tanítottam, városi földrajzversenyeket szerveztem. Közben megismerkedtem az élménypedagógiával, melynek módszereit szervesen beépítettem a munkámba. A továbbiakban a pellérdi iskolában szeretném megosztani a tapasztalataimat a diákokkal. Segíteni kívánom őket a kritikus gondolkodás, a kreativitás és az együttműködés terén. Úgy látom, itt minden feltétel adott hozzá.

Sportsikereink

2020. október 19-én iskolánk a kisiskolák /200 fő tanulólétszám alatti/ atlétika megyei döntőjén vett részt. 12 tanulónk versenyzett a PVSK rekortános atlétika pályáján. Egy tanuló több versenyszámban is indulhatott.

Egyéni versenyzőink:

Micsák Emese	5. osztály
Zsabka Cintia	5. osztály
Csonka Evelin	5. osztály
Bozó Júlia	7. osztály
Medgyaszai Viktória	8. osztály

Hárompróba csapattagok:

/60 ill. 100 m síkfutás, távolugrás, kislabdahajítás/	
Simon Lili	4. osztály
Faluközi Eszter	5. osztály
Mészáros Virág	5. osztály
Horváth Erzsébet Sarolta	6. osztály
Petrovics Vivien	6. osztály
Szili Cintia	7. osztály

Svédváltó csapat tagjai:

/Svédváltóban az első futó 100 métert, a második 200 métert, a harmadik 300 métert, a negyedik futó pedig 400 métert fut./	
Simon Lili	5. osztály
Faluközi Eszter	5. osztály
Halasi Réka	7. osztály
Szili Cintia	7. osztály

A tét nagy volt, hiszen az országos döntőbe csak a megyei 1. helyezettek juthatnak tovább.

A verseny kitűnően sikerült:
A hárompróba csapat győzött,
1. helyezett lett!
Az egyéni hárompróba bajnok a
2. korcsoportban Faluközi Eszter lett,
 2. helyen végzett Simon Lili, 4. Micsák

Emese, 13. Zsabka Cintia.
 A 3. korcsoportban egyénileg
 5. helyezett Horváth Erzsébet Sarolta,
 7. Mészáros Virág, 8. Csonka Evelin.
4. korcsoportban 1. helyen végzett
Szili Cintia, 9. Medgyaszai Viktória,

11. Petrovics Vivien, 14. Bozó Júlia.
 Svédváltónk a 2. helyet szerezte meg a
 megyében.
 Az országos döntő 2021. június 17-20.
 között kerül megrendezésre Pécssett.

Szöke Tamás
 testnevelő, felkészítő

Megemlékezés - 1956. október 23.

„... Ezerhétszázhárom,
 nyolcszáznegyvennyolc és ötvenhat:
 egyszer minden száz évben talpra állunk
 kínnzóink ellen ...” (Faludy György)

1956 – a szabadság ünnepe.
 A szabadság megélése mindenkinek
 természetes emberi vágya, amelyet
 nem lehet feladnunk sohasem. Ünnepi
 műsorunk ezt a gondolatot helyezte a
 középpontba.

A megemlékezés kezdetén Makra
 Melinda tanárnő személyes emlékeit
 idézte fel '56-tal kapcsolatban.

Történelem már
 vagy még életünk része?
 Emlékezés 1956-ra

Gyermekként sokszor eljátszottam a
 gondolattal, hogy de jó lenne több
 történelmi korban is élni. Tudtam,
 hogy ez lehetetlen vállalkozás, de
 mindig jó volt álmodozni. Annyi szép,
 hősies és különleges pillanatai voltak a
 magyar történelemnek, hogy gyakran
 elvesztem a fantáziám világában, hogy
 hová is utaznék el legszívesebben?
 1956 dicső napjai mindig is közé
 tartoztak. Édesapámtól hallottam róla

először, aztán a nagypapám mesélt
 róla. Emlékszem, hogy mindannyiszor
 elérzékenyültek, amikor beszéltek róla.
 Valójában keveset láttam ilyennek őket.
 Ezek a pillanatok valami nemesen
 tisztát hordoztak magukban. Vállalást,
 küzdelmet, szeretetet, rajongást,
 félelmet, kitartást, emlékezést,
 fájdalmat, elveszett álmokat, mindent
 egyszerre, ami a visszaemlékezés
 perceit jelentette. Mindig
 büszkeséggel, rajongó tisztelettel
 idézték fel magukban ezeket a
 napokat. Érdekelt, hogy mi lehet ez a
 rajongás, ez a lelkek mélyén féltve
 őrzött kincs, amit csak néha-néha
 osztottak meg velem. Később sokat
 olvastam róla én is, kutattam a kor
 szemelvényeit, érdekelték az akkori kor
 eseményei, mozgatórugói,
 utóezzései, legfőképpen a
 következményei, de bevallom, hogy
 legjobban mégis édesapám szavai
 hatottak rám. 1956 meghatározta az
 egész életét, akkor is, ha beszélt róla,
 akkor is, ha nem. A lelke mélyén
 őrizte, mint egy titkos amulettet.
 Nehéz élete volt, mégis sokat

köszönhetek neki. Ezt a nehéz életet ő
 választotta. Lehetett volna jobb is, de ő
 nem kért belőle. Nem dúskált soha
 anyagi jólétben, igaz, nem is vágyott
 rá. Nem volt nagy vagyona, csodás
 autója, nyaralója. Együl a hite maradt,
 de ahhoz a legvégsőkig ragaszkodott.
 Óhajtott az igazságot, a szabadságot,
 a tiszta emberi értékek megvallását,
 felvállalását. Ez adott neki mindig is
 erőt a túléléshez. Bár már 5 éve nincs
 velem, de becsületessége, bátorsága,
 lemondása ma is csodálattal tölt el.
 Ez az én útravalóm, ami egy életen át
 elkísér. Kaphat-e egy gyermek ennél
 nagyobb ajándékot?

(dr Makra Istvánné Melinda néni
 gondolatai)

Berta Zalán 6. osztályos tanuló ének
 szőlőjével folytatódott a
 megemlékezés, Ákos 1956 című dalát
 énekelte.

A múltidézés a nyolcadik osztály Nagy
 Gáspár Október végi tisztá lángok
 című, a gyászmise rendjét követő
 oratorikus emlékezése zárta. Bódis
 Bianka, Kiss Rebeka, Kőszegi Gréta,
 Tóth Luca, Babai Dominik, Gellért
 Zoltán és Máté Richárd felidéztek a
 forradalom diadalmas tizenkét
 napjának örömteli pillanatait, a
 megnyert szabadság örömet, emléket
 állítottak azoknak a „névtelen pesti
 srácoknak”, akik a magyar szabadságot
 többre tartották az életüknél is.

A gyermekek műsorát szüleik és a falu
 közössége a községi megemlékezésen
 hallgathatta meg.

Köszönjük az ünnepi megemlékezés
 szereplőinek a felkészülést, gratulálunk
 a múlt eseményeinek felidézéséhez.

Márton nap – idén másképp

Mint ahogy minden más is, a Márton nap is a hagyományostól eltérően alakult ebben a tanévben.

A 4. osztályosok már októberben elkezdtek készülni a műsorra, Káplárné Nagy Ágnes vezetésével. Nagyon kedves, szép műsort adtak elő, amit felvételre rögzítettünk és az iskola honlapján minden érdeklődő megtekinthet.

„Nem csak Szt. Mártonnak, hanem

mindenkinek van, kell, hogy legyen egy köpenye, valami, amit megoszthat másokkal, legyen az jó szó, vigasz vagy éppen étel...”

E gondolat köré építettük idén a német népismeret órákat. Az alsó tagozatos tanulók rajzokon keresztül mutatták meg, hogy mi az, amit megoszthatnak másokkal, hogyan tudják kifejezni a szeretetüket mások iránt. Szép munkák készültek, melyek az iskola falújságjait díszítik.

A felsős diákokkal összegyűjtöttük, hogy mennyi lehetőségük van adni, mennyire fontos megosztani másokkal mindazt, amiből nekik több van.

A gyerekek nagyon okosan megfogalmazták, hogy miért is jó segíteni, íme néhány gondolat tőlük: „Azért segítünk másoknak, hogy kedvesek legyünk.”

„Örömmel tölti el a szívem, ha segíthetek.”

„Segíteni másoknak jó érzés.”

„Szeretek segíteni anyukámnak, hogy
többet tudjon pihenni. „
„Ha az ember segít valakinek, az egy

rövid, de jó pillanat az életében. „
A 8. osztályosok gyönyörű munkákban
dolgozták fel Szent Márton történetét.

Néhány 8. osztályos fiú pedig
gondoskodott arról, hogy ne
maradjunk „Laternenlieder” nélkül idén
sem, ők a szünetekben az
iskolarádióban játszottak le szebbnél
szebb német Márton napi énekeket.
Bár hagyományos formában nem
ünnepeztük idén a Márton napot, de e
nap üzenetét, szellemiségét ily módon
megőriztük.
Mindenki számára kívánok egy
lámpást, ami megvilágítja az útját, ami
utat mutat akkor is, amikor odakinn
nagyobb a „sötétség” és nehezebbek a
mindennapok.
Szeretettel:

Brunner Anita

Tisztelt olvasók!

Néhány aktuális témáról: lemosó permetezés, paradicsom
gombabetegségéről (paradicsomvész), gyümölcstárolás aktuális
feladatairól és saját tapasztalataim a nyugati dióburok légy okozta
károkról és azok mérsékléséről.

1. Lemosó permetezés:

a. Szükségessége:

- hosszú évek óta az enyhébb telek nem gyérítik az állományt
- a kórokozók asszimilálódtak és alkalmazkodtak a hazai időjárási viszonyokhoz
- anomáliák az időjárásban
- új károkozók megjelenése (ismerethiány, időjáráshoz alkalmazkodó egyedek)
- nyugalmi időszakban alkalmazható vegyszerek, ilyenkor kisebb az átfertőződés esélye

b. Mikor végezhető?

- +5°C feletti hőmérséklet esetén
- a levélzet 50-60 %-os, vagy ennél nagyobb méretű lehullása esetén: ilyenkor a tő, a vesszők illetve a törzsek védelme is fontos.
- eső és páramentes időben
- fehér és piros bimbós állapotig

c. Ajánlott és engedélyezett vegyszerek és adagolásuk a szőlő és gyümölcsfák védelmére

Alapelv: a tapasztalt károkozó gombák alapján döntsünk a vegyszerek alkalmazásáról

Liszttharmatfertőzés a jellemző:

• Agrol Plusz (90%-os vazelinolaj)	3-4 dl/10l
• Nevikén (7% Kén, 58% vazelinolaj)	3-4 dl/10l
• Olajos rézkén (kén + víz)	3-4 dl/10l

Vegyes fertőzés, vagy inkább peronoszpóra

• Rézkén	50 ml/10l
• Bordói lé	1,5 dl/10l
• Bordói lé + kén	1,5 dl/10l
• Vegasol RS (réz, olaj, kén)	1 dl/10l
• Cuproxat FW (rézszulfát)	50 ml/10l
• Champion 50 WP	4-5 dkg/10l
• Rézgalic	15 dkg/10l
• Rézoxiklorid 50 WP	4-5 dkg/10l

Az előző számban közölt vegyszermentes, egyszerű anyagok is alkalmazhatóak, de a magasabb adagolású mértékben.

d. A gombabetegségek elleni szerek nevei (a keverhetőség próbával) javasolt rovarölő szerek:

- molyok ellen: Decis Mega, Karate Zeon, Mospilán, Sherpa 100 EC, Bi-58 EC
- atkák ellen: Agrol Plusz, Flumite 200, Magus 200SC, Ortus 5 EC, Talstar 10 EC

Természetesen az őszi lemosó permetezés esetén is szükséges a tavaszi lemosó permetezés a javasolt vegyszerekkel a tapasztalt gomba betegségek ismeretében.

2. A paradicsom gombabetegsége

A peronoszpóra félek talán a legszélesebb körben okoznak megbetegedést a haszonnövényeinkben (szőlő, hagymafélék, burgonyafélék) és okoznak károkat, a veszteség általában tetemes. A paradicsom és a burgonyavész okozó fitoftóra imádja a meleget és a párat (de sajnos a ködöt is).

A 2020-as évben az időjárás sajnos kedvezett a fitoftóra fertőzésnek. (nagy meleg, főleg a nyár közepétől-végétől a több napos csapadékos idő). A fertőzést sajnos csak megelőzni lehet, a fertőzés esetén:

- a zöld levélfelületek leszáradnak
- a zöld bogyótömeg barnára rohad
- fertőzés esetén a permetezés már hatástalan, ha a gomba egyszer felüti a fejét, a beteg növény már nem gyógyítható.

A gomba a paradicsommaggal (főleg a nem csávázott, saját gyűjtésű maggal) a szár és a levélmaradványokkal is áttelelhet, ezért javasolt a beteg növénymaradványok elégetése.

Ahogy lekerült a beteg paradicsom jó mélyen ássuk fel a talajt, ez javíthatja a kórfolyamat megállítását.

A komposztba se helyezzük a beteg gyümölcsöket illetve növénymaradványokat.

Összefoglalva:

- alapos talaj előkészítés, mikrobiológiai talaj fertőtlenítés (bio termesztoik is használhatják)
- helyes növénytársítás (burgonya félek, hagyma félek és ezek alfajainak kizárása)
- zöld bogyós állapotig felszívódó peronoszpóra elleni szerek alkalmazása (figyelemmel az EÜ. várakozási időre), érési időszakban az előző számban ismertetett vegyszermentes egyszerű anyagokkal folyamatos permetezés (ritka az EÜ. várakozási idő).
- ültetési vetésforgó (min. 2-3 év) alkalmazása.
- a gombabetegségek mellett a károsító rovarok elleni védekezés is fontos, mert a fitoftóra gombabetegségeket is terjesztik (pl. kabócafélek).

3. Az alma gombás eredetű tárolási betegségei

Az ideai almatermés sem a jobb évjáratú termékek között szerepel. Kedvezőtlenül hatott a termésre:

- a virágzáskori fagykarak
 - a viszonylag enyhe tél miatt a rovarkártevők áttelelése
 - a viszonylag enyhe tél miatt a korán megindult rügyképződésben nagyobb károkat okozott az áprilisi, május eleji hideg, hóeséses időjárás.
 - komoly moly kártételek
 - az érési időszakban a rendkívül csapadékos időjárás
- Fentiek miatt hazánkban jelentősen megnövekedett az almatermésűek fogyasztói ára, sok esetben a déli gyümölcsök árait is meghaladta (főleg akciók idején!). Ezért úgy a saját termésű, mint a nagyüzemi termelésben előtérbe került a tárolás felmerülő

tárolási betegségek elleni védekezés.

Alapvető szempontok:

- megfelelő érettségű, sérülésmentes gyümölcsök szedése és tárolása, mert a tárolási betegségek nagy részt a seben keresztül fertőz.
- a kártevők (almamoly, sodrómoly) elleni hatékony védelem a tenyészidőszakban, mivel sokszor alig észrevehető rágásokat, szúrásokat okoznak, amelyek elősegítik a sebpasztizáló gombák megtelepedését.

Néhány jellegzetes tárolási betegségek:

- **Penicilliumos gyümölcs rothadás** (közismerten kék vagy zöld penészes rothadás)
 - a. szabadföldi körülmények között a fertőzési források (növényi maradványok)
 - b. tárolóban: beteg gyümölcsök, fertőzött tároló eszközök, gyümölcs hulladék
 - c. a gomba elsősorban a sérüléseken keresztül (héj fertőzés) hatol be a gyümölcsbe
- **Botritiszes (szürke penészes) gyümölcsrothadás**
 - a. fajta érzékeny fajták: golden delicious, red delicious, jonathan
 - b. tünet típusa kettős:
 - csésze körűli rothadás
 - teljes gyümölcsrothadás – barna rothadás
- **Alternáriás gyümölcsrothadás**
 - a. fajta érzékeny fajták: starking, starkrimson, staymared
 - b. jellemző tünete: magház penészesedés
- **Moniliás gyümölcsrothadás**
 - a. fejlett, érett gyümölcsökön keletkezik
 - b. tárolás során a betegség tipikus tünete alma
- **Glöspóriumos rothadás** (keserű rothadásnak is nevezik)
 - a. fajta érzékeny fajta: golden delicious
 - b. tárolás során a gyümölcs felületén kör alakú rothadó foltok jelennek meg.
 - c. védekezés: szedés után gyors betárolás, alacsony hőmérsékleten tartás
- **Sztemfiliumos rothadás**
 - a. fajta érzékeny fajták: jonathan, starking
 - b. okozója: seb parazitá, hosszantartó tárolás, túlérett gyümölcs
- **Tárolási varasodás**
 - a. okozója: az alma ventúriás varasodása
 - b. megjelenése: szürke apró foltok megjelenése a gyümölcs felületén
 - c. piaci értéket ront, további és mélyebb sebfertőzés kialakulhat

Tárolási betegségek megelőzése:

- a sikeres tárolás megfelelő növényvédelmen alapul.
- ajánlott a betakarítás előtt a vegyszeres kezelések esetén tapadásjavító anyagok (pl. Nonit) használata.
- kistermelők esetében: jól szellőző helyiség, megfelelő C°, papírtírlős elválasztás.
- nagyüzemi tárolás esetén: modern, szabályozott légterű hűtőházak
- gondos átválogatás a tárolás előtt, sérült, sebzett, alapfertőzött egyedek eltávolítása.

4. Saját tapasztalatom megosztása a nyugati dióburok – fűrőlégy okozta károkozásról:

Korábbi lapszámunkban már részletes tájékoztatást adtam a pár éve megjelent károkozóról. Igen veszélyes károkozó az alábbiak miatt:

- nehéz a védekezés ellene, főleg az idős 6-8 méteres fák esetében
- lehetséges védekezési módok:
 - a. fiatal, max. 2-3 méteres fák esetében lemosó permetezés őszi és tavaszi, réztartalmú szerekkel tenyészidőszakban 1-2 esetben réztartalmú szerekkel.
 - b. idős, magas fák esetében feromonos, sex vagy hormoncsapdákkal május 10- június 15 között, a fűrőlégy rajzása megegyezik a cseresznyelég rajzásával.
 - c. a fertőzött, megfeketedett termés összegyűjtése, hogy a nyüvek (fehér kukacok) ne tudjanak az avarban a földben áttelelni és lepkévé fejlődni, mert akkor kezdődik a fertőzési folyamat elől. Tavaly összegyűjtés után elégettem a fertőzött termést, idén viszont feldolgoztam és meglepő eredményre jutottam

A feldolgozást az alábbi okok miatt próbáltam meg:

- A fertőzés miatt az árak jelentősen emelkedtek
 - a. a héjas dió kilogrammonkénti ára 1600-2000 Ft közötti
 - b. a feldolgozott dió nagysága, tisztasága, fehérségtől függően 4000-6000 Ft közötti
- a két idős, magas fáról a fertőzés előtt egy 10 literes üveget tudtam megtölteni a feldolgozott dióbélből. A fák termései nem túl nagyok és kemény héjúak.

A feldolgozáshoz az alábbiak szükségessé:

- műanyag vödör az összegyűjtéshez
- használaton kívüli, életlen kés
- a kézfejnél nagyobb gumi kesztyű(k), a paszentesok leverésnél szakadnak
- undort leküzdő szerek (kupica pálinka, vagy jó minőségű fröccs)

A feldolgozási technológia:

- minimum – esőmentes időben- hetente 2x-szer a fertőzött diók összegyűjtése
- az összegyűjtést követően azonnal a külső burok eltávolítása, a fehér kukacokkal együtt, ez a folyamat undorító része, ehhez kell időnként a leküzdő szerek bevétele. Megmosni nem szabad, mert a csúcson lévő lyuk időnként nyitott és a bejutott víz a száradást akadályozza és a belső termést elszappanosítja. Az eltávolított izsapos burok zárt nylonba zárása (mert a nyüvek mozgékonyak és igyekeznek a talaj felé menekülni): kiszáritás esetén elégetése, vagy lezárása (a nyüvek a közegben elpusztulnak) és kukába helyezése.
- napos időben a buroktól megszabadított héjas dió 2-3 napos szárítása
- a kiszáritott héjas dió tárolása raszter zsákban a feltörésig.

A feldolgozott dió 85%-ban hasznosítható és nem fekete. A 10-15%-os veszteséget (száradt, szappanos, penészes bél) a zárójelben jelzett okok jelentik. A puhahéjú diónál tapasztalható minimális fekete bél jelenléte.

Összefoglalva: türelemmel, idővel és a felsorolt és szükséges eszközökkel a károkozás jelentősen csökkenthető, az újrafertőzés akadályozható.

A Márton napi liba sülttől és az újborkóstolásához jó erőt és egészséget kívánok kertbaráti üdvözléssel.

Farkas József
Kertbarát Klubtag

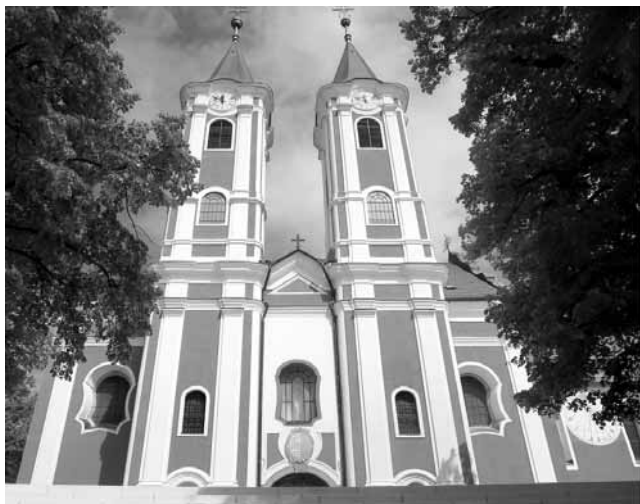
Találkozások

(Lelkigyakorlat 2020. szeptember 28. - október 1. Máriagyűd)

- Örülök, hogy találkoztunk és most tudunk beszélgetni a máriagyűdi lelkigyakorlat tapasztalatairól, az általad átélt gondolatokról, érzésekről. Kérlek, mondd el, mit éltél át ebben a három napban.
- Mint tudod, először voltam lelkigyakorlaton. Igazából azt sem tudtam, mi fog történni, hogyan zajlik, mit is csinálunk ott. Várakozással telt az ezt megelőző 2-3 hét. Örömmel és

izgalommal készültem rá. Már az első napi előadáson, amit Dr. Horváth István nagyprépost atya tartott, beszélt a lelkigyakorlat céljáról, fajtáiról, lezajlásáról. Egy elmélyülést jelent, visszavonulást az életből, a problémákból, a napi rutinból, hogy hagyjuk otthon gondjainkat, hiszen mindannyian hordozzuk a saját keresztünket. Rávilágít, hogy rá kell figyelnünk

Istenre, Jézusra, a Velük való kapcsolatra, párbeszédre. Isten hangja itt megszólít bennünket, terel minket a jó irányba, csak hagynunk kell ezt a hangot magunkban felerősödni. Hogy keressük és megtaláljuk az isteni akaratot és erőt kapva hozzá, tudjunk is ezzel élni. Azt gondolom, sikerült ráhangolódnom erre a hangra, mert éreztem, hogy irányít, kizárja a hétköznapi

problémáit, amiket a továbbiakban könnyebben meg tudok oldani az Ő segítségével.

- Azt tudod, hogy más helyszíne is lehetett volna a lelki gyakorlatnak?
- Érdekes előadást hallottunk a második napon Rozner Zsolt atyától, aki a máriagyűdi kegyhely történetéről, lelkiségéről tartott beszámolót, a megvalósult csodákról, a Szűzanya segítségéről. Jó volt hallani, hogy a Szűzanya mennyi embernek segített már, és segít majd még ezután is.
- Aztán következett a harmadik nap más témákkal, és más előadóval.

- De ugyanilyen érdekes volt a következő napi program, amit Dr. Czeglányi Zsolt atya tartott. Az ő előadása az Énekek Énekéről számomra nagyon lebilincselő volt. Én ezt egy szerelmes vallomásnak gondoltam, egy fiatal részéről, de ő rávilágított, hogy ez értelmezhető Isten felé irányuló szerelmünkéről-szeretetünkéről is. A délutáni előadása az Ószövetségről, a négy Evangéliumról sok új információval szolgált, legalábbis nekem. Dániel, valamint Judit könyvének értelmezése másokban is gondolatokat ébresztett, hiszen az előadás után élénk beszélgetés alakult ki.
- Az utolsó napon nagypap atya a bűcsű elnyeréséről és a bűcsűjáró helyekről beszélt nekünk. Úgy vélem sok új dolgot hallottunk, nem minden részlettel voltunk tisztában. A lelkigyakorlat alatt végzett kereszttűt, a szentmiséken való részvétel, a szent gyónás és az áldozások elvégzése, valamint a Szentatya szándékára elmondott imádságok lehetőséget teremtettek arra, hogy teljes bűcsűben részesülhessünk.
- A Fájdalmas Anya szobránál elmondott, illetve énekelt imák, énekek lelkileg segítettek abban, hogy továbbra is Szűzanya segítségét kérjük életünk, családjunk, hazánk és a jelenlévő vírus

miatti fennálló gondok orvoslásához.

A kegyhely területén is érezni lehet, hogy ez szent hely, ami lelki békét, első nyugalmat, szeretet áraszt, hiszen ez Mária „háza-otthona”. Ezt a szeretetet, megnyugvást éreztem mindig, amikor erre a helyre jöttem imádkozni, kérni, hálát mondani.

- Ez a kis társaság már több éve szervez lelki gyakorlatokat, zárandokúkat. Abszolút könnyedséggel fogadtak be, és találtunk egymásra. Azóta sem hagytam ki alkalmakat.
- Az előbb említett szeretetet árasztotta a Keresztény Kör is. Első alkalommal jöttem közéjük, a többiek pedig régi ismerősként köszöntötték egymást. Befogadóak, érdeklődőek voltak velem szemben. És még egy gyermekkori ismerőssémmel is itt találkoztam, akivel nem is tudtunk egymásról, már hosszú évek óta.
- Véleményed a Domus Mariae-ről?
- Jó érzés volt a Mária Házban lakni, kiváló ellátást kaptunk és finom étkezés várt bennünket. Örömmel töltött el az étkezések utáni kellemes hangulat, a beszélgetések az atyával és egymással.
- Örülök, hogy jól érezted magad, lelkiekben erősödve, feltöltődve jöttél haza. Jönnél-e máskor is, ha lehetőség lesz rá?
- Igen, örömmel.

(T&Zs)

Kedves olvasók és leendő olvasók!

Sok szeretettel várunk minden kedves olvasni szerető illetve érdeklődő embert a könyvtárunkba a Pellérdi Általános Művelődési Központ és Konyha - Művelődési Házban! A könyvtár jelenlegi könyvvállománya kb. 1400-1500 könyvből, valamint CD és DVD-ből áll, ami negyedévente folyamatosan bővül. Megtalálható: szakirodalom, szépirodalom, kötelező irodalom, ifjúsági szakirodalom, ifjúsági szépirodalom, kézikönyvek (szótárak, lexikonok), mesekönyvek, hangos könyvek, DVD és CD-ék, továbbá folyóiratok is

rendelkezésre állnak az olvasók részére. A 2020-as évben a Vidék íze, Erdélyi konyha, PC World, és a Praktika magazinok havi szinten érkeznek a könyvtárba. A magyar filmkultúra értékei az ország közel 600 kistéleplési könyvtárában könyvtár mozi lehetőség nyílik 2015. október 5-től. A programot az Informatikai és Könyvtári Szövetség koordinálja a megyei könyvtárak közreműködésével. Többnyire régi magyar filmek vetítésre van lehetőség.

Könyvtárba való beiratkozás:

A könyvtárhasználóknak beiratkozáskor a következő személyes adatait kell közölni és igazolni: név, anyja neve, születési hely és idő, lakcím, személyi igazolvány. A beiratkozás személyesen, belépési nyilatkozat kitöltésével történik. Az 5-14 éves korosztály számára elsősorban a gyermekkönyvtár használatát javasoljuk, de minden beiratkozott olvasó számára hozzáférhető a könyvtár valamennyi dokumentuma. A tagsági viszony egy évre, azaz a beiratkozástól, megújítástól számított 365 napra szól. Minden beiratkozó kap egy vonalkóddal ellátott olvasójegyet, mellyel lehetősége nyílik az alábbi szolgáltatásokat igénybe venni. A gyermekkönyvtárba minden óvodás és általános korú gyermek beiratkozhat, 14 éves korig a beiratkozás szülői engedélyhez kötött!

Szolgáltatások:

- A kölcsönzéshez kapcsolódó szolgáltatások (kölcsönzés, hosszabbítás, előjegyzés, könyvtárközi kölcsönzés)
- Számítógép – és internet használat
- A könyvtár által a könyvtári gépekre telepített programok használata
- A könyvtár állományában lévő CD-ék, DVD-ék, könyvek, folyóiratok helyben használata
- Nyomtatás, fénymásolás, szkennelés
- A beiratkozás és a kölcsönzés ingyenes

A könyvtári dokumentumok kölcsönzésének menete:

- A kölcsönzés feltétele a beiratkozás
- Kölcsönözhető a könyvtár állományában megtalálható bármely dokumentum

- Hosszabbítás a kölcsönzés időtartamának lejártá előtt személyesen, telefonon, e-mailben 2-szeri alkalommal lehetséges
- Minden kölcsönzés alkalmával maximum 5 db dokumentumot lehet kölcsönözni
- A kölcsönzés során elveszített vagy rongált dokumentum értékét az olvasó minden esetben köteles megtéríteni
- Nem lehetséges a hosszabbítás, ha az adott dokumentumot időközben más olvasó előjegyezte, vagy a hosszabbítást kérő könyvtárhasználónak tartozása van
- Előjegyzést lehet kérni, ha az igényelt mű: olvasótermi dokumentum, kölcsönzésben van, beszerzés alatt van, feldolgozás alatt van, külső raktárban van
- Az előjegyzett dokumentum megérkezéséről az előjegyzést kérő személyt értesítjük
- Lehetőség van könyvtárközi kölcsönzésre is, ami azt jelenti, hogy a könyvtár részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum és információcserében. A könyvtár olyan dokumentumokat bocsát a könyvhasználók rendelkezésre, melyek az állományból hiányoznak

Könyvajánló:

Fredrik Backman

Mi vagyunk a medvék

Minden könyvnek lelke van, és mindegyikben benne rejtőzik annak a lelke, aki írta, valamint mindazoké, akik olvasták, átérték és álmotdakt róla. Ahányszor csak valaki a kezébe vesz egy könyvet, s tekintetével átfutja lapjait, a könyv szelleme újraéled, erőre kap. Bármilyen évszakban is olvasunk, az mindig egy kellemes időeltöltés, főleg ha egy olyan könyvet veszünk a kezünkbe, aminek a témája közel áll hozzánk vagy épp olyan sorokról szól, amiben önmagunkra találhatunk. Van egy város valahol az erdő közepén, ahol a tél hosszú, az emberek pedig kemények, mint a jég. Nincs se turizmus, se ipar, se munka, de a remény még pislákol. Van ugyanis valami, ami mindenkit érdekel,

amihez kivétel nélkül mindenki ért. Ez pedig a hoki. Aki azt hiszi, hogy az csak egy játék, nagyon téved. A hoki itt maga a remény.

Ebben a szezonban mindenki a Björnstad Hockey junior csapatába veti minden bizodalmát. Egy maroknyi tizenévesbe, akikre hatalmas felelősség nehezedik, mert esélyesek arra, hogy visszahozzák a játék és a város dicsőségét.

Fiúk és lányok, apák és anyák története ez a könyv. Egy csapat története, amely mindennél fontosabb. A férfiaság és a csoportszellemé, a tehetség és családoké. És egy büntetné, amely olyan hullámokat gerjeszt, akár a vízbe dobott kő.

Mennyire fontos a győzelem? Mit érünk a csapatunk nélkül? Mit bír ki egy barátság? Hogyan védhetjük meg a gyerekeinket? Backman Björnstad - sorozatának első része egészen más, mint amit a szerzőtől megszoktunk, mégis hihetetlenül ismerős. Ezt a történetet meg kellett írni. Aki egyszer belépett Backman világába, az nehezen szakad el tőle.

Dömse Dalma

Kiadja:
Pellérd Község Önkormányzata
Felelős kiadó:
Tajti Zoltán polgármester
Felelős szerkesztő:
Borbély Tamás
Tördelőszerkesztő:
Bogár Krisztián
Önkormányzat:
Dávor Lászlóné dr. Farkas Ildikó

Civil szervezetek:

Bodai Tiborné
Kiss György
Magdó Jánosné
Schmidt Mátyás
Ácsné Vér Márta

ÁMK:

Pankotainé Pál Evelin

Iskola:

Varga Ágnes
Villányiné Stáhl Márta

Test és Lélek:

dr. Horváth István
Kovács Péterné Mészáros Erzsébet
Lukács Gábor
Székely Viktória

Sport:

Sági Renáta
Kissné T. Anikó

Kultúra - Praktikák:

Strasszer László
Farkas József

Szerkesztőség:

7831 Pellérd, Fő tér 4.
+36 (72) 587 910

Nyomdai munkálatok:

B-Group Kft.

Nyomdai előkészítés:

B-Group Kft.

Megjelenik:

havonta, 850 példányba

ISSN 2498-5325